Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry
Ullanlinnankatu 1 A 2-4
00130 Helsinki
sml@hunaja.net
044 506 3200
www.hunaja.net

LAUSUNTO VN/29714/2026
28.10.2026

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite

VN/29714/2026 – Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineille asetettavat vaatimukset, levitysvälineiden testaus ja levitysvälineitä koskeva riskien arviointi

Yleinen kanta

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry pitää kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden luotettavaa toimintaa, kunnossapitoa ja testausta tärkeinä tarhamehiläisten ja luonnonvaraisten pölyttäjien suojelemiseksi. Lausunnon keskeinen huoli on ensimmäisten testausten ajoittuminen osalla laitteista vasta vuosiin 2029 ja 2036 sekä pitkien testausvälien ja testausvapautusten riittävä riskiperustelu.

Ensimmäisten testausten myöhäiset määräajat edellyttävät perusteluja

Luonnoksen liitteessä II ryhmien H–I ensimmäisen testauksen määräajaksi esitetään 26.11.2029 ja ryhmien J–M määräajaksi 26.11.2036. Tämän jälkeen testausväli on enintään kymmenen vuotta. Ryhmien H–M vaatimukset täyttävien uusien, 26.11.2026 jälkeen hankittujen, laitteiden ensimmäinen testaus tehdään kuitenkin kymmenen vuoden sisällä hankinnasta. SML esittää, että näin myöhäisten ensimmäisten testausten ja pitkien testausvälien perusteet osoitetaan laitekohtaisesti. Samalla tulee kuvata, miten laitteiden toimintakunto ja levitystarkkuus varmistetaan ennen ensimmäistä testausta ja testausten välillä. SML katsoo, että ryhmien N, O, P ja R testausvapautusten perusteluissa tulisi nykyistä kattavammin arvioida ympäristö- ja pölyttäjävaikutuksia.

Luonnoksen 7 §:n mukaisessa riskinarvioinnissa tulee huomioida laitteen kunnon ja ominaisuuksien lisäksi käyttöpaikka, kukkivat kasvustot ja niiden läheisyys sekä aineen tahaton leviäminen. Pieni koko tai vähäinen käyttö ei yksin osoita pölyttäjäriskin vähäisyyttä. Perusteluissa tulee kuvata kunnossapito- ja tarkastustoimet, joilla riskejä hallitaan pitkien testausvälien ja vapautusten yhteydessä, sekä tuoda esiin tietopohjan puutteet ja niiden vaikutus arvioon.

Levitystarkkuus ja tahattoman leviämisen ehkäisy

Luonnoksen 2–4 §:n ja liitteen I vaatimusten toteutuminen on olennaista pölyttäjien altistumisen ehkäisemiseksi. Testauksessa ja neuvonnassa tulee painottaa vuotojen ehkäisyä, suuttimien kuntoa, paineensäätöä, tasaista levityskuviota ja oikeaa annostelua sekä tuulikulkeumaa vähentävän tekniikan asianmukaista käyttöä. Aineen tahaton leviäminen viereisiin kukkiviin kasvustoihin ja pientareille on ehkäistävä.

Pitkä testausväli tai testausvapautus ei poista luonnoksen 3 §:n mukaista kunnossapidon tarvetta. Käyttäjille tulee antaa käytännön ohjeet laitteen kunnon ja levitystarkkuuden seuraamiseen sekä korjausta edellyttävien vikojen tunnistamiseen.

Viranomaisviestintä, käyttökellonajat ja seuranta

Viranomaisilla on keskeinen vastuu tiedottaa viljelijöille pölyttäjien suojelusta ja laitekohtaisista velvoitteista. SML ei yksin tavoita viljelijöitä kattavasti, joten aktiivinen viranomaisviestintä on välttämätöntä neuvonta- ja koulutusorganisaatioiden yhteistyön rinnalla. Käyttäjille tulee tarjota selkeä laitekohtainen ohje ensimmäisen testauksen määräajasta, testausvälistä, uusien laitteiden hankinta-ajankohdan merkityksestä ja vapautuksista. Myös testauspalvelujen saatavuudesta tulee huolehtia.

Valmistekohtaisten käyttöohjeiden ja mahdollisten käyttökellonaikarajoitusten täsmällinen noudattaminen on erittäin tärkeää pölyttäjien suojelemiseksi. Vaikka käyttöehdoista ei säädetä tällä asetuksella, niiden merkitystä tulee korostaa toimeenpanon viestinnässä: testattu laite ei yksin takaa turvallista käyttöä. Ajantasaiset rajoitukset on tarkistettava ennen käsittelyä. Viljelijöiden ja mehiläistarhaajien ennakoiva yhteistyö täydentää, mutta ei korvaa, käyttöohjeiden noudattamista.

Testausaikataulujen ja vapautusten toimivuutta tulee seurata laitteiden kuntoa ja testauksissa havaittuja vikoja koskevalla tiedolla. Vahinko- ja altistumisepäilyjä voidaan käyttää täydentävänä tietona erottaen laitteen, käyttötavan ja valmisteen vaikutukset. Havaittujen puutteiden perusteella testausaikatauluja, vapautuksia ja ohjeistusta on arvioitava uudelleen.

Helsingissä 28.10.2026,

Susanna Eloranta
Toiminnanjohtaja
Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML Ry